

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARÀ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SEMANA

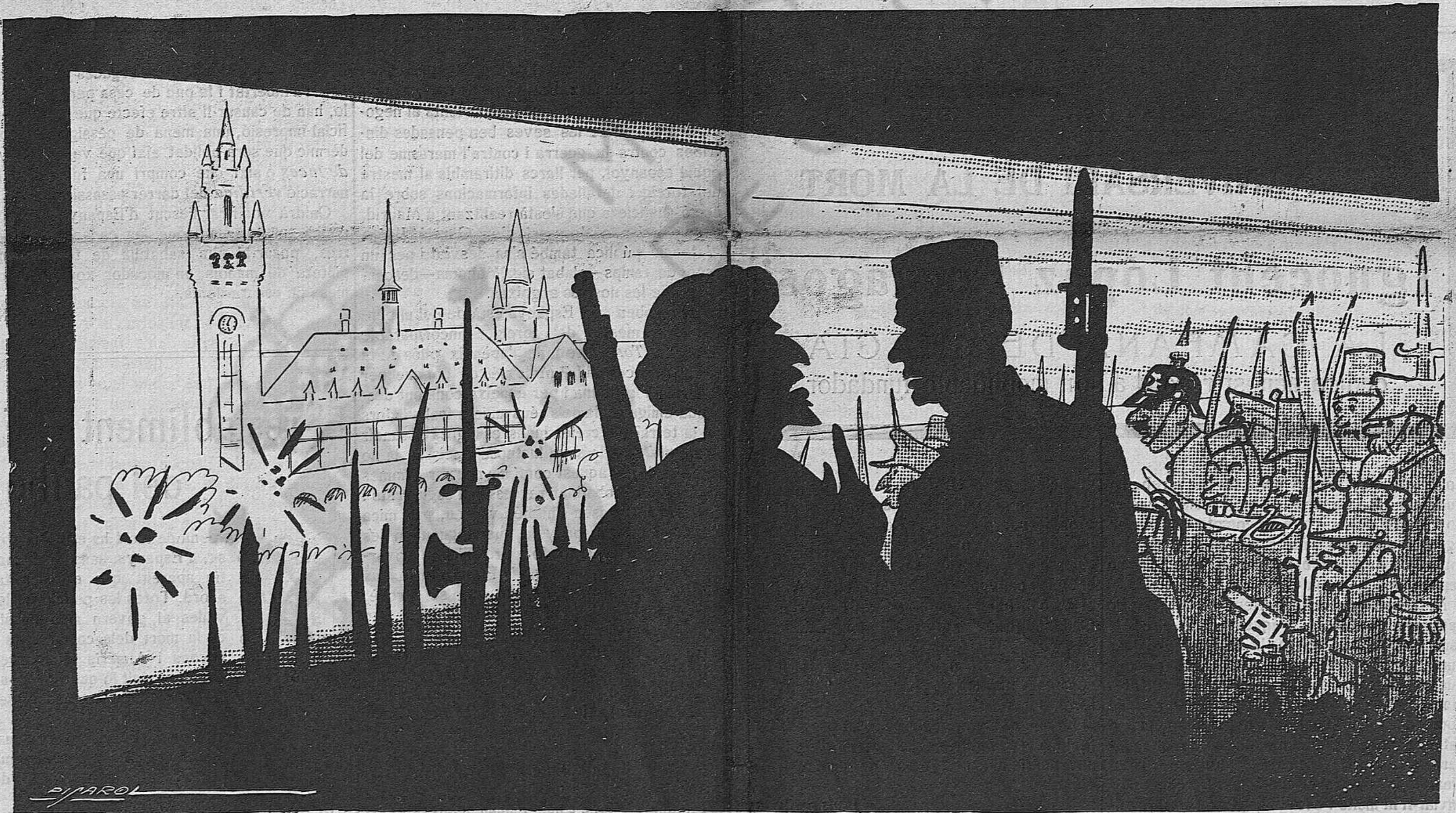
CADA NÚMERO 5 CENTIMS PER TOT ESPANYA
NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagosi)

ADMINISTRACIÓ I REDACCIÓ: LLIBRERIA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MIG, NÚM. 20. BOTIGA
BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ:
Fòrs de Barcelona, cada trimestre: ESPANYA, pessetes 1'50.—ESTRANGER, 2'50

Cinema internacional (Revista "Pathé")

EL MORO:—On diu que és això del Palau de la Pau?
L'ESPANYOL:—No ho sé. Per mi que... deu ésser a la Lluna.

Les properes eleccions

LN nostres anteriors articles, referents a les properes eleccions municipals, no volguem dir la nostra modesta opinió respecte a l'oportunitat o conveniència d'una coalició d'esquerres, esperant veure per quina banda es decantava la U. F. N. R. i quina era l'opinió del nucli important que s'inclina al reformisme.

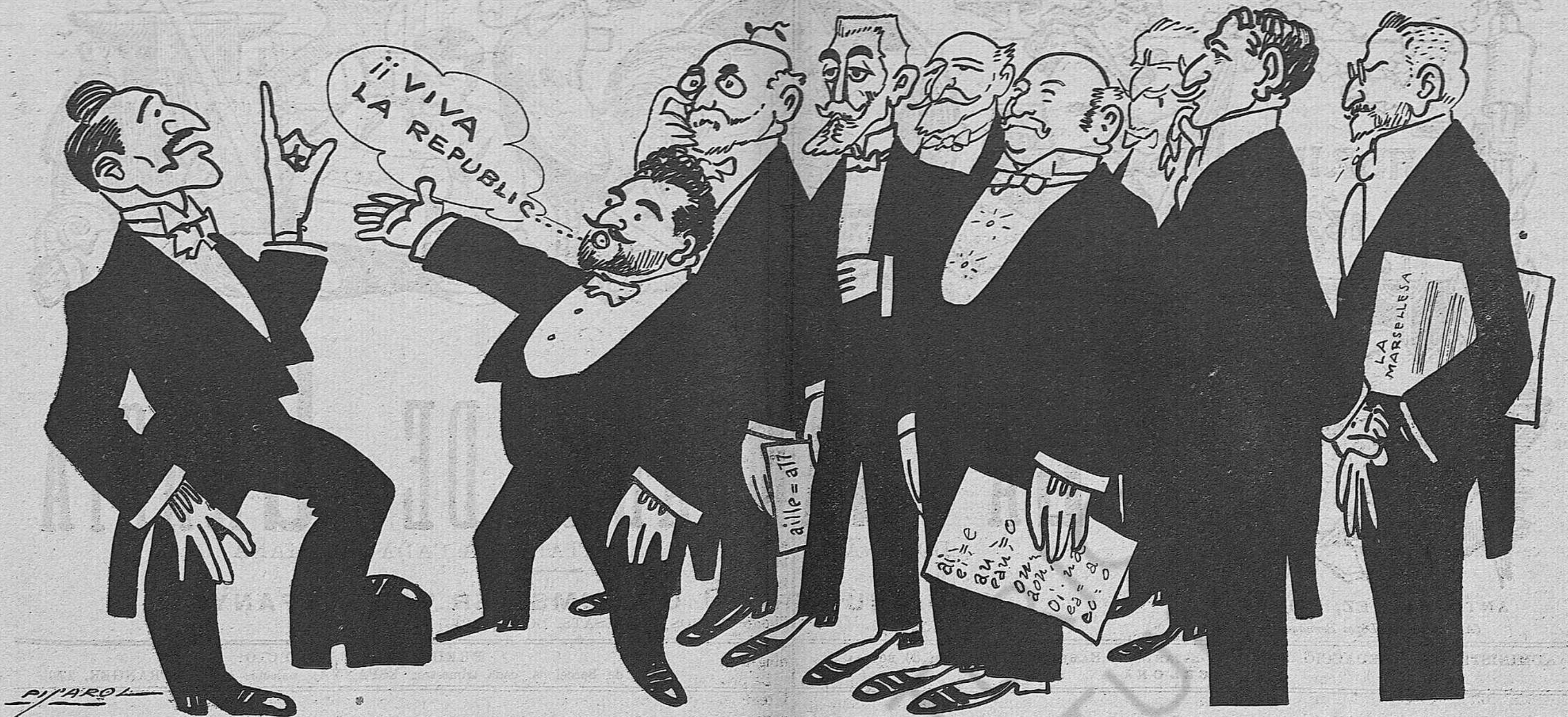
Ara que resoltament s'han pronunciat en contra de cap mena d'intel·ligència amb les demés fraccions republicanes, i més especialment amb els radicals, podem proclamar ben alt l'opinió nostra favorable a un bloc republicà que lluités en les pròximes baralles per a reconquerir el favor de la massa electoral republicana i portar a l'Ajuntament un nucli d'homes disposats a fer una enèrgica desinfecció. I el fet de que diguem amb franquesa el nostre parer, quan ja sabem per endavant que ningú voldrà escoltar-nos, prova una vegada més el

desinterès amb que nosaltres intervenim en aquestes qüestions. Naturalment que no volem caure en la tonteria de fer una candidatura *administrativa*. Això de la *bona administració* és un lema desacreditat, per l'abús que n'han fet els fracassats i els amorals. Per això la volem fer principalment *política*, i la patrocinem, naturalment, *republicana*; però, per a aconseguir el fi que'ns proposaríem al juntar-nos amb els demés republicans, la voldríem abans que tot honrada.

Som enemics dels eufemismes, i en aquestes coses que afecten a l'honra del partit republicà i als interessos de Barcelona, encara volem ésser més clars. Per culpa de l'ambient immoral que's respira a Cà la Ciutat i per complicitat de l'opinió pública, massa tolerant amb els desvergonyits, és possible que hi haja una fracció determinada dintre de l'Ajuntament que, pels seus actes de *mala administració*, mereixi ésser apedregada; però no sabem veure quina altra fracció pugui, en conjunt, amb el cap alt i el cor nèt, tirar-li la primera pedra. Així,

Ensayant el crit, per a quan arribi M. Poincaré

— No ha anat prou bé. Vejam... tornem-hi: un, dos, tres...

22 DE SETEMBRE DE 1913

XVIII ANIVERSARI DE LA MORT

DE

Ignocent López Bernagosi

LA CAMPANA DE GRACIA
dedica aquest record a son inoblidable fundador

doncs, un dels motius invocats per a rebutjar una lleal intel·ligència, és molt feble, i encara ho resulta més si es té en compte que l'intel·ligència desitjada potser podria servir per a intentar una veritable rehabilitació de l'acció republicana dintre la Corporació municipal.

Ni un sol moment pensàvem en coalicions de cap mena, si l'únic fi d'aquesta unió circumstantial que defensarem fos la consecució d'unes quantes actes més, de les que bonament poden guanyar-se anant cada fracció pel seu compte. No'ns interessa que a l'Ajuntament en lloc de dotze candidats nostres n'hi hagin quinze o setze, si al cap-de-vall ha de resultar que sols haurem conseguit tenir tres o quatre correligionaris més a desacreditar-nos. La qüestió és enviar-n'hi molts i escollits, per a fer al Municipi una tasca digna del partit republicà.

Si les coses poguessin fer-se al gust nostre, s'avindrien tots els partits republicans de Barcelona, i els dos o tres homes més prestigiosos de cada fracció confeccionarien una candidatura verament escullida, ben honrada i ben republicana. Naturalment que hi hauria alguns disgustats, però serien aquests culs de casino i aquests ganes de naixença, que no veuen altre medi d'enriquir-se que'l de saquejar, durant quatre anys, l'ermilla de Barcelona. En canvi, la gran massa republicana, trèta del seu asquejament per l'espectacle hermós d'una unió sincera, orgullosa de la candidatura que portaria la seva representació, i entusiasmada per la seguretat d'una victòria sorollosa, tornaria a llençar-se al carrer amb l'ardiment de aquells bons anys de grata recordança.

Cap dels arguments adults a l'Assamblea

municipal de la U. F. N. R., en contra de la proposada unió d'esquerres, ens ha semblat de prou força, per a justificar l'acord pres. Hi hagué més passió que convenciment; més consideració a prestigioses personalitats que atenció a les conveniències polítiques; algú temor al «què diràn» i poques ganes de mal-de-caps. Calia intentar l'unió, posant ben enlairades les intencions, i la fracció republicana, que amb tant elevats propòsits hagués rebutjat el seu concurs, s'hauria vist abandonada pel cos electoral, portant-se en el pecat la penitència.

Lo que passarà, anant cada hui per ell, ja ho tenim descomptat, i sense perill d'equivocar-nos podríem sentir plaça de profetes, pre-dient-ho.

JEPH DE JESPU

Espanya es distreu

A MICS llegidors, estic fart d'enraonar en serio. Fa tants anys que enraonem en serio i ningú ens escolta, que és gairebé hora de plegar. Tenim el cranc del Marroc, l'enteritis d'en Romanones, la lepra del requetè i altres mals molt difícils de gorir o ingoribles, i no obstant, així que l'ocasió s'ho porta, ens n'oblidem fàcilment.

Ara, avui, i qui diu avui vol dir fa uns quants dies, ja no'ns preocupa altre afer que la reti-

rada d'en Bombita i el consell de guerra de l'ex-capità Sánchez. Els diaris polítics, aquells que ademés de la política estan atents al negoci, han substituït les seves ben pensades diatribes contra la guerra i contra'l marasme del poble espanyol, per llargs ditirambis al mestre del toreig i detallades informacions sobre la acció justiciera que s'està realitzant a Madrid, per a jutjar a l'assassí d'en García Jalón. L'atenció pública també s'ha desviat i per un espai de temps—alabat siga Mahoma—descansarem de les nostres angoixas.

No trobeu que Espanya està de dol al pensar que'l mestre del toreig, l'incomparable Ricardo Torres se talla l'apèndix pilós de la seva sacra coronilla? Molt més de dol que per la sangnia africana i per aqueixa constant desfilada emigratoria dels seus millors treballadors de la terra? No creieu que si es logrés dissuadir al Bombita de la seva luctuosa decissió, ja no significaria res aquest continuu marxar d'homes sans i aquest obstinat regressar d'esguerrats i malaltiosos? Penseu-s'hi bé i veureu, per mica d'afició i sang espanyola que tingueu en les vostres venes, que tot fóra preferible a privar-nos d'admirar aquell a qui la Premsa anomena *gladiador*, *maestro*, *abuelo*,—no sé perquè, però és així—i altres adjectius que demostrin una adoració quasi extra-humana.

En quant al coronament del procés Jalón, està cridat a ésser la morfina nacional,—sobre tot pel bon poble de Madrid,—perque la morfina, amics meus, ajuda a oblidar les penes i comunica energies, encara que algú cregui lo contrari.

I així teniu que allí, on jamai s'ha pensat en fer cap manifestació hostil als causants de tantes iniquitats com s'han comès contra'l poble i contra les lleis, el públic s'acumula a la porta de les presons i a la portella dels vehícols, dintre'ls quals hi suposa la figura tràgica de l'ex-capità i de la seva filla. I el públic bramula, el públic empeny i vol fer-se la justícia per la seva mà, ara que ja té altres mans que la tramiten pel seu compte, i crida impropis a qui ja està estigmatitzat per la llei i és aquesta la mateixa gent que ha restat i restarà impassible, davant d'altre mena de criminals impunes, d'altra mena d'occidors col·lectius, desde'l comerciant enverinador, al que, invocant sagrats deures, porta al sacrifici als nostres germans per a defensar particulars interessos.

A un poble sensitiu d'aquesta manera, que no més reacciona per un impresionisme romàntic, i no més s'entrega a la convulsió histèrica i momentània, no hi cal tenir confiança. Ni les prèdiques, ni el constant martellejar dels lluita-

dors, d'aquells que moltes vegades sacrifiquen la seva llibertat i la pau de casa per a redimir-lo, han de causar-li altre efecte que una superficial impressió, una mena de pessigolleig epidèrmic que serà oblidat així que vegi un *traje de luces* o així que compri una fulla amb la narració *verídica* del darrer assassinat.

Caldrà modificar l'escut d'Espanya; i en lloc de les torres i els lleons, les cadenes i les barres, posar-hi una sabatilla de torero, una pinteta de manola, un mocador xop de llàgrimes i un escura-dents.

X. X.

El restabliment del patíbol

A pena de mort ha estat repressa, a Espanya, sense cap motiu aparent que excusés tal acord. Totes les peticions elevades al govern amb ocasió de la mort dels condemnats a Girona i Almeria imploraven

el perdó. Ni una havia exigít lo que sol dir-se *el compliment de la llei*, que no sol ésser mai el compliment de la justícia...

De manera que no cal comparar les circumstancies d'aqueixa restauració del patíbol amb les que precediren a França el restabliment de la guillotina.

El recomenç de les execucions a França vingué després d'un veritable chor de peticions plebeies en favor de la *viuda*. La multitud parisenca—on reviu a voltes les bàrbares ancestralitats de la plaça de Grève i del Terror—se mostrava enfollida per la mena nocturna dels *apaches*. I com el govern, continuant la seva campanya lliberativa, proposava l'abolició total de la salvatge pena, la burgesia va alçar una contraclamació, conservativa de la vella *Louison*. El cas d'en Soleilland, idèntic an el d'en Jacinto Bruguera, acabà de remoure l'anti-sentimentalitat de les turbes; i l'indult d'en Soleilland, concedit pel president Fallières, va ésser el darrer perdó sistemàtic.

A Espanya, desde la constitució del ministeri Canalejas, la supressió de la pena de mort en la jurisdicció civil era un fet. I com això implicava la desaparició de la pena de garrot vil; única infamant i extensiva a la família per un

reste de barbaries mal apagades, la millora de les costums era evident.

Cal senyalar, doncs, que si el restabliment del cadafalc a França va ésser feta contra l'opinió governamental, i per l'imposició sobirana d'un poble no preparat encara, a Espanya és el govern qui decideix, *motu proprio*, mantenir la col·laboració del botxí en la *justicia*.

Podrà veure en aqueix acord, un maliciós, certa transició imposada pels conservadors, que's creuen promptes a heredar el poder? Serà això un símptoma de que's va arribant a la constitució d'aquell partit lliberal *idóneo* que demanava en Maura? Voldrà algú fer desaparèixer la brusquetat d'un canvi de costums jurídiques i polítiques en el trànsit d'un govern a l'altre, en obsequi i a la solidaritat monàrquica?

L'odiositat mateixa dels casos de Gador i Arbucies hauria convertit l'indult en un magnífic precedent en favor de tots els indults successius, o sia en favor de l'indult sistemàtic, i no ja aleatori. En canvi la negativa de pietat va atenuar considerablement l'indult d'en Sancho Alegre, on, per altra part, cal veure la necessitat exigència imperiosa de modificar un còdic penal on el regicidi no admet graus, com els altres delictes, i la tentativa o la frustració són castigades exactament com la consumació. — Un altre cas patent d'ancestralitat jurídica.

Si el cas del capità Sánchez s'hagués resolt en favor de la jurisdicció civil, seria l'hora de fer campanya en favor d'un indult que resultaria significatiu i exemplar, tant exemplar com se considerava un temps l'última pena. Perque ens cal trobar un cas típic, una criminalitat genèrica, per a fer datar des del seu perdó l'abolició de la llei de mort. Es necessari que mai pugui dir-se, en cada cas particular, que la seva odiositat excepcional no és comparable a cap precedent, i que mereix una excepcional penalitat. Es precis alçar un *remember* de perdó definitiu, com altre temps s'alçava una recordança d'escarment, de terrorífica sanció.

Crec, de totes maneres, que la pena de mort va perdent aquí de dia en dia la seva odiosa popularitat d'antany. No oblidem que a Espanya hi havia en favor d'ella la tradició de les execucions teològiques, dels *autos*, veritables representacions teatrals com diu el mateix nom. L'execució espanyola era un *acte* popular, i s'incorporava a l'èpica nacional en la forma autòctona del romanç. Entre el bandejat i la justícia se lliurava un veritable torneig, davant la curiositat de les turbes, enamorades igualment d'un i altre adversari, per un mateix impuls bestial.

Avui, quasi bé el poder és l'únic que veu en la pena de mort una garantia de vida propia. L'obra del ministeri Maura, després de la revolució de juliol, no va ésser una imposició del poble, sinó de la casta social i religiosa representada per aquell govern. El dia que la suggestió dels governs s'exerceixi en favor de la gracia, l'ànima col·lectiva del poble l'absorbirà com una bona pluja. Perque jo crec que la situació present del nostre poble — el veritable poble — és un estat de transició, un estat de crisàlida, en que'l poble no imposa ja les antigues barbaries; però no imposa tampoc encara les moderníssimes o futures civilitats; és una argila dòcil i humida, en mans del governant, i la culpa de la forma que prengui serà sempre de l'esculptor.

Es l'hora misteriosa en que pot persistir l'antiga bestia idolàtrica, o sorgir de la massa informe l'estatua de la nova divinitat.

GABRIEL ALOMAR

Els conservadors en porta

AQUESTS darrers dies la temperatura ha baixat notablement. Això ens ha avisat que l'estiu s'acaba. I l'agonia de l'estiu està reflectant-se en la situació política espanyola.

«A l'estiu tota cuca viu», segons la dita. I com una pobre cuca qualsevolga, ha viscut el govern del comte de Romanones durant els mesos de la calor. Però la fresca torna. Aviat caurà la fulla. Al caure la fulla, caurà probablement l'actual situació mústiga i ja quasi seca. En els xiu-xius dels casinos polítics, en les

converses de diputats i personatges, en els solts insinuants de la Premsa, s'al·ludeix al pròxim canvi de govern. I es diu, baix-baixet, amb certa engunya: «Per l'octubre tindrem els conservadors...»

Maura, Maura... El nom fatídic ressona altre cop. *Maura, Maura...* Sigui pel que's vulgui, la cosa certa és que l'influència d'en Maura dins del partit conservador no ha minvat. Se creia i es deia, temps enrera, que'l partit abandonaria el seu cabdill, convertit en un perill per al règim i en un obstacle per a aconseguir el poder, tant ric de delícies. Se parlava de conspiracions internes dins l'host conservadora. S'admetia la possibilitat d'un govern conservador sense en Maura, d'un partit conservador sense en Maura. Se considerava probable un ministeri Dato o Besada. Ara tot això ja no sembla possible. La figura altívola del mallorquí vesànic se redreça altre cop davant d'Espanya. La veu enguniosa torna a córrer per tot arreu: *Maura, Maura...*

En Maura tornarà a governar? Així ho anuncien els qui vénen de Madrid i saben les veritats fondes de la política espanyola. No hi ha en alts llocs cap ganes de posar altre cop el governament de l'Estat en mans de l'home de 1909. Però la descomposició dels lliberals, que empestifa amb fetors de cadavre tot l'ambient polític, obre la porta als conservadors, que's preparen a l'assalt amb la furia desesperada dels qui porten quatre llargs anys de fam de pressupost.

El senyor Melquiades Alvarez, mentrestant, segueix arreglant-se el físic per a assistir a la cita amorosa que espera obtenir de la monarquia. Tot és arreglar-se la corvata cortisana i posar-se cosmètics palatins. Mes, en la Borsa política, el paper Alvarez baixa i el paper Maura puja. El polític asturià va a risc d'ésser vençut vergonyosament pel polític mallorquí.

FÜLMEN

Coses del temps... actual

T'has ficat, després de ploure, en els carrers mal cuidats, l'infecte fangal que hi queda, que priva el pòguer passar?

Arriba un *timid* i mira, s'atura i arrufa el nas, fa mitja volta i s'entorna pel mateix camí arribat.

Un de *mal genit* arriba i, veient l'espès fangal, al descuidat Municipi me l'amorra allí en el fang.

I en lloc de girar la cua se queda allí murmurant, junt amb altres que fan rotllo. «Coses d'Espanya, germans!»

I, mentres els badocs garien, més pràctic que no ells, el fang, per un cert indret, comença sense dir res a secar-se;

lo que ovira d'esquitlentes un *atrevit* i fa un salt, i enfangant-se les sabates logra passà a l'altra part.

Lo que pot l'emulació: darrera d'ell, altres van; no passen tots, no, que algún fa una tercerilla i cau...

Una dona, la valenta!, salta per poguer lliscar i, enredant-se amb les faldilles, rellisca i ensenya... el nas.

Gran riallada allavors i xistos impropisats entre'ls mirons, però un home, bon cor, l'ajuda a aixecar.

I poc a poc, per la força que don' la necessitat, en eixa vida moderna que no's pot mai esperar,

es una filera feta de molts honrats ciutadans que, trepitjant-se els talons, passen, passen, van passant....

emportant-se cada hu sota la sola agafat, la part aliquidota que li correspon com és clar;

quedant feta una passera que s'allarga i va aixamplant, com la que'l Progrés en marxa deixa en el món social!

Què hi fa que una i altra volta s'annuoli, això que hi fa, i *pasteies* torni haver-hi en la social germandat; si novament, quan s'aclari i faci bo, que ho farà, el fang tindrà de secar-se i les idees passar, i no faltará mai l'home

o l'atrevit que, al davant, vagi conduint als altres pel camí de l'ideal, arrollant a tots els Maures, als Lacierves i Pidals, si és que ells, ja de *motu-propri*, no's donguin per retirats.

E. VILA

SONATA III

BONES tardes.

Bones tardes! (cridant).

Bones tardes!!! (cridant fort).

Responeu, carai! Els modals no destorben a ningú. Què diable feu?

Ah! vaja. Tots en ple procés

Sánchez. I que és bonic això!...

No sé què ni veuen. Si no's tractés d' un milícia seria un afer vulgar. Una p... i un cabró amb galons, que's posen d'acord per a despollar a un sàtir sortit de bona família.

Per a despollar-lo el maten; després, pensant en l'honor de la família, el fan a troços i l'amaguen, tant ben amagat com si juguessin a campaneta la ning-ning.

La penyora serà quatre bales al cap del Sánchez i tenir tancada a sa filla mesos i mesos, i anys i anys... I què?

Tot plegat, una cosa que fa fàstic. Per això se junten tants generals?

Per això diaris serios, *La Vanguardia* per exemple, ompla la primera plana dels telegrams?

Després diràn mal dels toros. Si jo sigués un M. Santos Oliver, en comptes de publicar aquestes enquestes, lo que faria seria cridar a l'ordre a tots els diaris de Barcelona i dir-los-hi: Amics: ja n'hi hà prou. Pleguem de aquestes morbosos informacions; expliquem al públic lo que volguen, si us sembla el binomi de Newton; però això no. Diguem, per exemple:

Dia 16. S'ha començat el procés contra l'ex-capità Sánchez i sa filla.

Dia 17. Segueix el consell de guerra contra l'ex-capità Sánchez.

Dia 18. Ha acabat el procediment contra l'ex-capità Sánchez.

Dia... (mai arribi). Ha sigut fusellat l'ex-capità Sánchez.

I prou.

Fa vergonya veure gent que, donant-se-la de seria i entenimentada, no parli més que d'això.

Això és un llibre de p...

Ara soc jo el qui no'n vol parlar més.

Però estem de mala setmana. No ho heu llegit?

L'Audiencia de Barcelona fa un concurs per a proveir la plaça de botxí.

La nostra Audiencia és una de les favorescudes per la llei amb tenir botxí. Grans mercès, senyora llei.

Jo n'he pensada una, i és escriure a l'Alomar i an en Rusiñol, parlar an en Bertrana, a l'Aguilar, an en Burgas, an en Rovira i Virgili, an en Nin, an en Camposada, an en Serra, an en Lerroux, a la Gloria, a tots els companys i amics, proposant-los-hi presentar-nos a concurs.

El que guanyi cobrarà, dia sí i l'altre també, aquell duro que la Justicia dóna al qui deu complir les seves sentències.

Quan ne vingui una de mort, nosaltres, Bertrana, Burgas, Alomar o Rusiñol, direm al jutge:

— ¡Naranjas!... Mata'l tu, que'l condemnares. Enric, que no'm portes beure?

MORITZ XC

Tetuàn, els *moritos*, no tenint altra feina més grossa a fer, s'entretenen amb la policia indígena.

Fa poc, en un tiroteig, la quarta *mia* tingué sensibles baixes. Sempre és la *mia* la que reb. Ai, si algún cop fos la *suva* i amb aquest cop ne tinguéssim prou i pleguéssim!!

I ara que parlem de moros: ja saben que han començat a fer servir aquell canó que'ns robaran del «Concha»? També ha sigut contra una

mia; però diu que apuntaren malament. Ja hi haurà qui els ensinistrará, i quan ne sàpiguen... pobre *mia*!

El passat diumenge, amb un dia rífol i un temps menaçador—com si fos pagat pels contraris—va celebrar-se en el monastir de Montserrat una festa eminentment religiosa, una virolla, encara, de les de Constantí, si no anem equivocats.

Fins al mig-dia, que les cerimonies van tenir lloc a l'interior del Temple, el temps va aguantar-se.

Però a la tarde, que havia de celebrar-se, precisament, el certamen a l'aire lliure, i tant bon punt el P. Abat va començar a llegir el seu discurs, va posar-se a ploure, sense cap respecte, donant l'aigua per l'amor de Déu i deixant a la concurrència—mitres inclusiu—com una sopa beneïta.

Regoneixem sincerament que, tant mateix, aquell dia els núvols varen fer-ne una mica massa.

Ja cal que les autoritats celestials els piquin els dits per la seva actitud irreverent.

Aquestes irreverències i en aquelles circumstàncies, són capaces de fer perdre la fè fins als sants i santes.

Aquest altre dia, en l'aplec jaumista de Vilana (Girona), al posar-se a parlar el diputat Dalmau Iglesias, l'il·lustre lil·liput, va desencadenar-se una terrible tempestat de llamps i trons. El corresponsal d'*El Correo Catalán* és qui ho afirma, i amb això no cal dir que és veritat.

Don Dalmau és capaç de tot, fins de provocar terratrèmols, amb la seva oratoria. Es una mena de bruiot celestial que causarà desgracies així que obri la boca.

El marrec Miranius explica que, quan serà gran, vol ésser militar.

—Però—li observa son pare—tu no penses que hauràs d'anar a la guerra i potser se dongui el cas de que un militar enemic te matará.

En Miranius, amb gran naturalitat: —Oh, és que jo vui ésser l'enemic!

EL CURS DE LA MALALTIA

Voleu tenir-ne una idea de com segueix?... Allà và.

«Dilluns: El malalt se troba visiblement fatigat. Ha dormit una estoneta, ha pres la sopa de rap que amb tant desig esperava i, després de conversar un moment amb l'enfermera, s'ha ensoport d'un modo estrany.

«Dimarts: Veient que's cansava d'estar sempre decantat cap a la dreta, amb cuidado l'hem procurat inclinar cap a l'esquerra. Aquest canvi li ha anat tant bé, que a l'instant ha dit que volia sopa com la que ahir li van dar.

«Dimecres: El malalt troba que té fret. L'hem abrigat amb una bona flaçada, li hem posat estrenya-caps i peucs de llana verda i, encara que no ha menjat, sembla notar-se millora en son estat general.

«Dijous: Vam equivocar-nos. L'abric que ahir cap-al-tard vam posar-li, ara resulta que l'ha postrat en tal grau que ni pot obrir la boca. Se l'ha hagut de destapar i, perque tingués més fresca, li hem obert el finestral.

«Divendres: Ja no vol sopa. Avui li farem probar l'arròs a la milanesa i el xerigot atenuat. El pols, a les quatre i mitja, li anava com un cavall, tenia la llengua bruta i els ulls injectats de sang.

«Dissabte: A modo de proba, li hem tornat a fer donar mitja volta: de l'esquerra a la dreta. Cap-al-tard,

si veiem que s'empitjora,
el tornarem a girar
i li darem una mica
de pebrot escalibat.

»Diumenge; Altre cop flaçades,
i peucs i estrenya-caps;
altre cop escalfà el quarto
fins a una pila de graus:
la febre té intermitències,
els ulls ara són morats;
tal vegada avui s'intenti
tornà a la «opa de rap».

Què? Que això és una rifada?
Que'l joc va fent-se pesat?...
Serà lo que vostès vulguin,
però els puc assegurar
que és la copia fidelíssima
dels *partes* confidencials
que'l metge de capçalera
ens ve donant dies hà.

C. GUMÀ

La Escala, 10 Setembre.

L'instrucció pública d'aquí a La Escala és tant deficient, que gaire bé és nul·la. Un altre estiu hem passat, i amb aquest van quatre o cinc, sense que'ls dos mestres que patim, dic, tenim, s'hagin preocupat, ni l'un ni l'altre, de fer examens públics ni privats; viuen tant atrafegats en passejar, anar al cafè i fer la manilla, que no pensen pas altra cosa. La Junta d'Instrucció Pública local, per a comble de mals, no dona senyals de vida i deixa passar en l'indiferència aqueixa conducta tant poc airosa dels dos mestres; però els pares, quals fills toquen ja les conseqüències d'aquesta passivitat d'uns i altres, no poden tolerar-ho més temps, i és precis emprendre una creuada que desperti ganduls i adormits, doncs fa pena comparar l'admirable tasca i comportament dels seus antecessors, Mundi i Busquets, amb l'incuria i abandó que ara regna.

I, per ara, prou.

Vilafranca del Penadès, 16 de Setembre.

Lo succeït diumenge, amb motiu de l'inauguració d'una orga en l'església de Santa Maria, és de lo més tranquil i poc formal per a un home que diu que sustenta idees avançades.

Un regidor, que pertany a la minoria radical del Consistori vilafranquí, oblidant l'oposició que altres vegades havia fet en tots els actes de caràcter clerical i religiós, assistí a l'indicada cerimònia esglésiàstica, amb satisfacció dels llanuts que avui s'alaben per tant poca conseqüència.

Vilafranca, no obstant, ha fet saborosos comentaris sobre l'assumpte; donant lloc a series de discussions entre'ls mateixos partidaris de l'idea que diu que professa el susdit regidor, però que no practica conforme hauria de fer.

Procedint, doncs, d'aquesta manera, no és estrany que en el partit radical de Vilafranca hi haja dissidència; puix els homes que de bona fe lluiten per la causa redemptora del sol hispà, van separant-se de certs *prohoms* republicans (?) que, com vulgarment se diu, *anuncien vi i venen vinagre*.

ESDE 1902 a 1911 les feres de l'India varen matar a 243.314 persones. Ja és matar! No obstant, l'India és molt gran i si desde 1902 nosaltres poguessim saber la gent que ha mort a Espanya de miseria, d'infeccions i en les guerres, tal vegada marxaríem cap a l'India.

A Trípoli, el Marroc italià, les coses també van arreglant-se. En un combat tingut en la vall de Techiz foren morts 1 general, 25 oficials i 28 soldats, i ferits 73, entre oficials i soldats. Naturalment que'ls italians, en aquesta acció, també han guanyat. No mancava altra cosa.

El número millor, el més atractiu, de les festes de Sant Gervasi va ésser la processó de la Bonanova.

I lo més *extra* de la processó foren els tres regidors del nostre Ajuntament i les noies espigades i bastant bufones que hi concorregueren.

Al veure-les passar, deien dos tranquils:
—D'on surten tantes xicotes boniques?...
que són les *hijas de Maria*?

—No, home, no. Es l'harem de mossèn Estebanell.

Escrúpols de consciència?

Sembla que'l botxi de l'Audiencia de Madrid va resistir-se bastant abans d'anar a executar els reus d'Almeria, havent sigut precis anar-lo a cercar en un amagatall...

On hem arribat, cavallers!

Ja ho veieu, senyors jutges! Avui dia fins els botxins són contraris de la pena de la mort.

Ploreu, ploureu, ninetes.

Ja podem donar per certa i positiva la terrible desgracia.

El *Bombita* se'ns talla la cueta.

Ben mirat, per això, ara va bé.

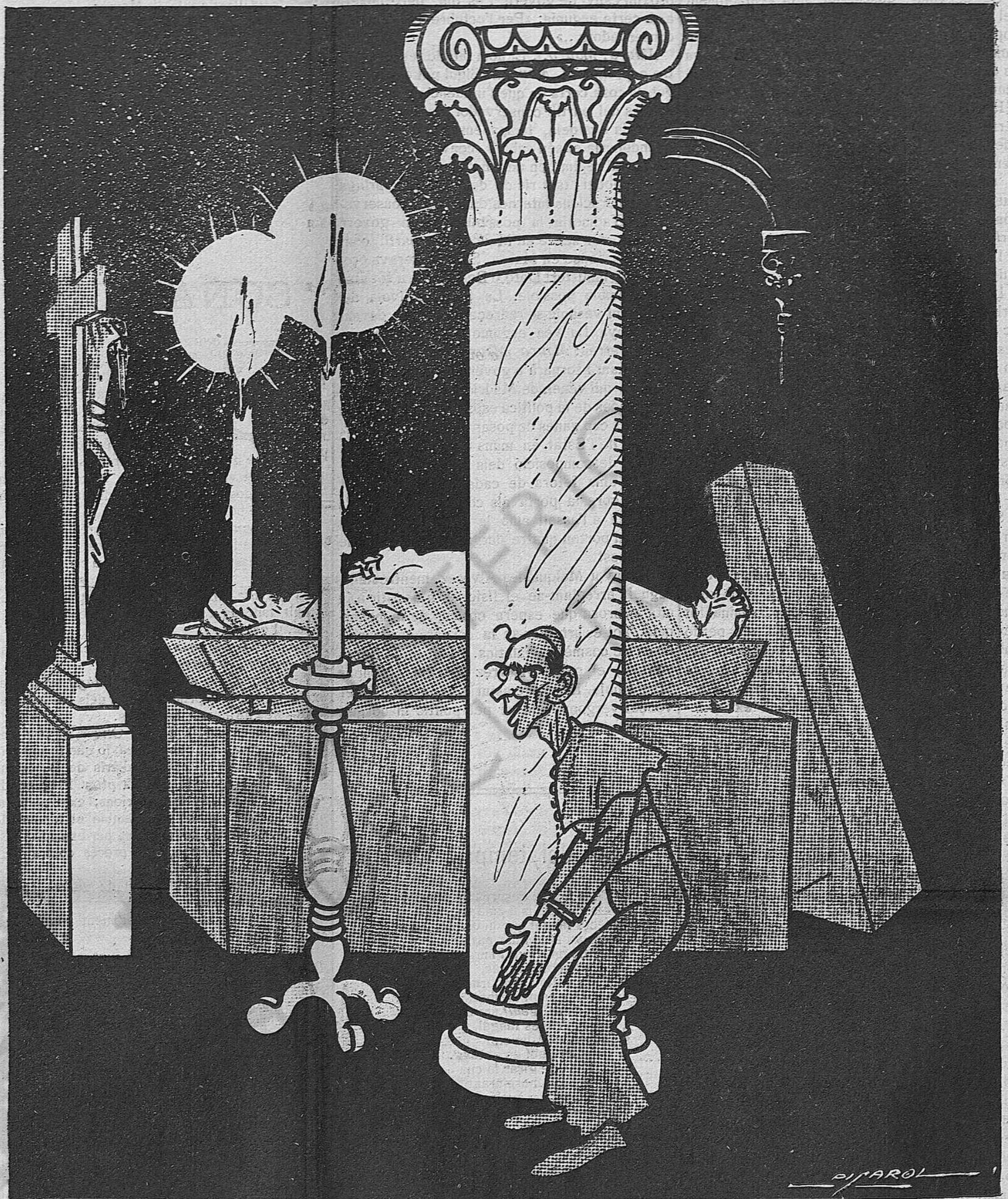
Que's comencin a retirar els toreros; després els capellans; i després els... Aquells que tu, lector, sabs i jo no vui dir.

El senyor Francos Rodríguez, segons sembla, pensa ja en dimitir el govern de Barcelona. Diu que amb la *brevia* que fuma, s'hi està cremant els dits, i que anyora la vella tasca periodística.

Lo que deu voler és tornar la pilota als periodistes que l'han combatut.

I ja se n'hi gira de feina; perque són quasi tots els d'Espanya.

El sentiment del cardenal

—Visca!... Un altre que ja no'm pot fer nosa!...

Escrúpols de consciència?

Sembla que'l botxi de l'Audiencia de Madrid va resistir-se bastant abans d'anar a executar els reus d'Almeria, havent sigut precis anar-lo a cercar en un amagatall...

On hem arribat, cavallers!

Ja ho veieu, senyors jutges! Avui dia fins els botxins són contraris de la pena de la mort.

Ploreu, ploureu, ninetes.

Ja podem donar per certa i positiva la terrible desgracia.

El *Bombita* se'ns talla la cueta.

Ben mirat, per això, ara va bé.

Que's comencin a retirar els toreros; després els capellans; i després els... Aquells que tu, lector, sabs i jo no vui dir.

El senyor Francos Rodríguez, segons sembla, pensa ja en dimitir el govern de Barcelona. Diu que amb la *brevia* que fuma, s'hi està cremant els dits, i que anyora la vella tasca periodística.

Lo que deu voler és tornar la pilota als periodistes que l'han combatut.

I ja se n'hi gira de feina; perque són quasi tots els d'Espanya.

Se diu que Piùs X està profundament disgustat per les repetides manifestacions anti-clericals que s'estàn realitzant en diverses parts d'Italia.

En canvi pot estar plenament content y satisfet de les repetides manifestacions religioses, cada dia en augment, a Espanya.

... *váyase lo uno por lo otro*.

La Xina i el Japó comencen a ensenyar-se les dents i a esmolar-se les ungles.

Nosaltres creiem de debò que la cosa acabarà malament i que'l Japó rebrà.

Ens ficem en un dato: un music patriota d'allí acaba de compondre un himne titulat *La marxa de Nagasaki*.

Nagasaki és un port important per l'estil del de Càdiç.

Vegin, doncs, si els mals auguris no han d'ésser per als japonesos.

Títol d'un telegrama estranger, publicat dissabte passat en els nostres diaris:

LA QÜESTIÓ DE RODES

—De *rodes*?—comentava un tranquil.—Se veu que s'apropen les eleccions de regidors.

Un fulano molt rencorós estava agonitzant:
—Ja ho estic veient!—exclamava.—Me'n

aniré a l'altre barri sense haver perdonat an aquell pillo de Regordosa.

—Mal fet—li deia el confessor.—Mira que Nostre Senyor ens mana que perdonem als nostres enemics.

—Sí; però, és que en Regordosa és un amic.

CORRESPONDENCIA

Cavallers: J. P.: Si l'espai ho permet, l'insertarem, amb molt gust.—R. Social: En les condicions en que ve firmada la carta, no podem fer-nos-en ressò.—R. T.: No'ns ha convençut. El text és massa diluït i la firma resulta dubtosa.—R. Marín (Palamós): Va fer tard, i ho sento. Ara ja hauria perdut la meitat de l'interès.—P. P.: Se li suplica un xic més de sintaxis i un xic més d'ortografia. Això a part, senyor meu, lo que en la carta ens diu resulta escassament interessant.—Joan Antich Puquí: Alguna cosa s'aprofitarà.—Enric Lapedra Fàbrega: Lo mateix li dic.—Joanet Aubert Manent: Lo que envia és molt dolent.—M. M.: Correspondències tant llargues no donen ni temps de llegir-se. Quan sàpiga dir les coses telegràficament, aleshores, pot-ser ens entendrem:—J. Garcia: Lo mateix dec dir-li a vostè.

Imprempta LA CAMPANA y LA ESQUELLA, carrer del Oim, número 8

Tinta Ch. Lorilleux 4/2